

Αθήνα, 03.05.2018

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΘΕΜΑ: Παράνομη αλιεία και εμπορία πετροσωλήνων και άλλων προστατευόμενων θαλάσσιων ειδών

Οι πετροσωλήνες (*Lithophaga lithophaga*), ενδημικό είδος της Μεσογείου, ζουν μέσα στα ασβεστολιθικά βράχια. Έχουν την ικανότητα να εκκρίνουν οξύ και να διαλύουν τον ασβεστόλιθο, δημιουργώντας στοές μέσα στις οποίες προφυλάσσονται. Οι παράνομοι αλιείς, για να τους αλιεύσουν, σπάνε τα βράχια με σφυριά ή κωμπρεσέρ καταστρέφοντας εντελώς τους βραχώδεις οικοτόπους. Προκαλούν έτσι εκτεταμένη οικολογική καταστροφή που συντελεί στην ερημοποίηση των παράκτιων περιοχών και είναι πολύ δύσκολα αναστρέψιμη. Για τον λόγο αυτόν, η αλιεία των πετροσωλήνων απαγορεύεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 1992 βάσει της Οδηγίας για τους Οικότοπους (92/43/ΕΟΚ), στις μη ευρωπαϊκές χώρες της Μεσογείου βάσει της Συνθήκης της Βαρκελώνης, καθώς και τη Συνθήκη της Βέρνης.

Ωστόσο στην Ελλάδα η κείμενη νομοθεσία εφαρμόζεται πλημμελώς και πρακτικά δεν υπάρχει καμία προστασία του συγκεκριμένου είδους. Οι καταστροφές των παράκτιων οικοτόπων σε αρκετές περιοχές (π.χ. Ευβοϊκός, Κορινθιακός, Αργολικός) είναι εκτεταμένες με σημαντικές επιπτώσεις στη θαλάσσια βιοποικιλότητα αλλά και στην αλιεία, καθώς αφανίζονται σημαντικά αναπααραγωγικά πεδία και πεδία ανάπτυξης του γόνου για πολλά είδη εμπορικών ψαριών.

Το 2011 δημοσιεύτηκε στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό «*Mediterranean Marine Science*» μελέτη του Αναπλ. Καθηγητή του Τμήματος Επιστημών της Θάλασσας του Πανεπιστημίου Αιγαίου κ. Στέλιου Κατσανεβάκη (τότε ερευνητή του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών) και των συνεργατών του σχετικά με την ευρείας κλίμακας παράνομη αλιεία και εμπορία προστατευόμενων οστρακοειδών στην Ελλάδα. Στη μελέτη εκείνη έγιναν συνεντεύξεις με ιδιοκτήτες 219 παραλιακών εστιατορίων που σερβίρουν θαλασσινά, σε 92 πόλεις σε όλη την Ελλάδα. Διαπιστώθηκε ότι 8 προστατευόμενα είδη υπήρχαν στους καταλόγους των εστιατορίων. Από αυτά οι πετροσωλήνες ήταν το πιο συνηθισμένο και βρέθηκε να σερβίρεται στο 22.8% των εστιατορίων. Σε αρκετές περιοχές τα ποσοστά αυτά ήταν πολύ μεγαλύτερα, όπως για παράδειγμα στις περιοχές γύρω από τον Ευβοϊκό κόλπο, όπου οι πετροσωλήνες σερβίρονταν σε περισσότερα από το 65% των εστιατορίων. Εκτός από τους πετροσωλήνες σημαντικό ήταν το πρόβλημα και για την πίννα (*Pinna nobilis*) η οποία βρέθηκε να διακινείται στο 16.8% των εστιατορίων.

Παρά το ότι ενημερώθηκαν σχετικά οι Διευθύνσεις Αλιείας όλων των περιφερειών της χώρας και το υπουργείο Περιβάλλοντος, δεν πάρθηκε κανένα μέτρο για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης προστατευόμενων ειδών στα ελληνικά εστιατόρια.

Στη σχετική καταγγελία που ακολούθησε το 2014 κατά της Ελλάδας στη Συνθήκη της Βέρνης (Complaint n° 2014/6), η απάντηση του υπουργείου Περιβάλλοντος τον Ιούλιο 2015, ήταν ότι η Ελλάδα έχει επάρκεια νόμων για την προστασία του είδους και άρα η «προστασία» είναι επαρκής αναδεικνύοντας έτσι την ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών.

Ακολούθησε νέα έρευνα, μέσω του διαδικτύου, ελέγχοντας τους καταλόγους εστιατορίων που ήταν διαθέσιμοι στις ιστοσελίδες τους και διαπιστώθηκε ότι δεκάδες εστιατόρια, σε 33 πόλεις στην Ελλάδα, σερβίρουν παράνομα πετροσωλήνες,. Παρά το ότι ο κατάλογος με τα ονόματα και τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων αυτών των παράνομων εστιατορίων είναι στη διάθεση της Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Αλιείας του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που έχει την κύρια ευθύνη των σχετικών ελέγχων, δεν αξιοποιήθηκε ποτέ.

Κατόπιν αιτήματος της γραμματείας της Συνθήκης της Βέρνης για κατάθεση περισσότερων στοιχείων το Μάρτιο του 2017, διαπιστώθηκε ότι την τριετία 2014-2016 δόθηκαν πρόστιμα μόνο σε 2 εστιατόρια, συνολικού ύψους 1300 ευρώ, για παράνομη αλιεία και διακίνηση προστατευόμενων ειδών, αναδεικνύοντας για άλλη μία φορά την ανεπάρκεια των ελέγχων. Σύμφωνα με την τελευταία απόφαση της Συνθήκης της Βέρνης (κατά τη συνεδρίαση της 18^{ης} Σεπτεμβρίου 2017) αναγνωρίζεται ότι τα πρόστιμα που έχουν έως τώρα επιβληθεί είναι ανεπαρκή και καλούνται οι ελληνικές αρχές να πάρουν επιπρόσθετα μέτρα. Η καταγγελία παραμένει σε εκκρεμότητα και θα ξανασυζητηθεί τον Σεπτέμβριο 2018.

Πρόσφατα έγινε νέα μελέτη από τη μη κυβερνητική οργάνωση «Αρχιπέλαγος» που επιβεβαιώνει και επικαιροποιεί τα αποτελέσματα των προηγούμενων μελετών. Συγκεκριμένα ελέγχθηκαν 30 εστιατόρια εν αγνοία τους, με προσέγγιση από μέλη της οργάνωσης που παρουσιάστηκαν ως υποψήφιοι πελάτες. Το 80% των εστιατορίων είτε είχαν προστατευόμενα είδη, όπως οι πετροσωλήνες, οι πίννες, οι μπουρούδες (*Charonia tritonis*) και οι μπουχώνες (*Tonna galea*), είτε δήλωσαν ότι σε περίπτωση μεγάλης παραγγελίας θα μπορούσαν σχετικά γρήγορα να τα προμηθευτούν. Το «Αρχιπέλαγος» προχώρησε σε νέα σχετική καταγγελία στη Συνθήκη της Βέρνης.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάσθε:

1. Ποια μέτρα ελήφθησαν για τον αγορανομικό έλεγχο των επιχειρήσεων που εμπορεύονται ή διαφημίζουν στο διαδίκτυο την εμπορία των αναφερθέντων προστατευόμενων ειδών, δεδομένης της εκτεταμένης παράνομης και «μαύρης» διακίνησης τους;
2. Πόσοι έλεγχοι διενεργήθηκαν από τις υπηρεσίες σας κατά την τριετία 2015, 2016 και 2017 σε επιχειρήσεις που εμπορεύονταν τα εν λόγω προστατευόμενα είδη. Τι πρόστιμα και ποιος κυρώσεις επιβλήθηκαν;
3. Εντατικοποιήθηκαν οι έλεγχοι κατόπιν των συστάσεων της Συνθήκης της Βέρνης κατά την τελευταία συνεδρίαση της 18^{ης} Σεπτεμβρίου 2017;

Ο εργατών βουλευτής

Γιώργος Αμυράς, Β' Αθήνας